

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00. Za Ameriko in inozemstvo K 20. Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici, nadstr. na desno.

Tiskarstvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v l. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Balkanska vojna in Srbija.

Dr. Cvijić v Beogradu je izdal brošuro, obsegajočo članek »Balkanska vojna in Srbija«, napisan za angleški časopis »Review of Review«.

Članek glasi:

Znan je težak politično-geografski položaj Srbije: na glavni komunikaciji, katera iz Srednje Evrope vodi v Solun, med Avstro-Ogrsko, ki je definitivno zavzela Bosno in Hercegovino, dve deželi s čisto srbskim prebivalstvom, in med Turčijo, v kateri je mnogo srbskega prebivalstva in v kateri vlada skoro stalna anarhija.

Umevno je, da se je Srbija zlasti po aneksijski Bosne in Hercegovine naglo in intenzivno na vojno pripravljala; koliko je vspela v tem pogledu, pokaže vojna, ki je sedaj pričela. Ta vojna s Turčijo ni bila predvidjena, ni se sodilo, da napoči tako hitro, ni izzvana, Srbija pa je sedaj bila primorana iti v vojno. Še več, vojna je za Srbijo prišla v neugodnem času, ker ji njo more biti ustavljen in kompromitovan ekonomski razvitek Srbije, ki je bil zadnjih deset let jako dobro upeljan. Finančno stanje države leto za letom je tako dobro, da se bilanca zaključuje z znatnimi prebitki. Osobito se intenzivno razvija duševna kultura: nauk, književnost, umetnost. Nam je najprijetnejše moralno stanje države, ki se je pokazalo posebno ob priliki mobilizacije in katero je presešlo pričakovanje največjih optimistov. Vsa, do najnavadnejšega seljaka, je smatral splošne interese za svoje in gotovo je videl jasno vsak položaj države in svojo dolžnost. Nikogar ni bilo potrebno obveščati. Videti je bilo, da pametni in patriotični ljudje tega ne potrebujejo. Mislilo se je v glavnem na to, da se tako odlično inavguriran občni razvitek in povoljno stanje duhov obdrži in dalje uporabi za ekonomski in kulturni razvitek Srbije.

Dalje, ne samo inteligencija, marveč tudi narodne mase iz skušnje vedo, koliko težka je vsaka vojna s Turčijo. Ob tej priliki se je vedelo, da so imeli Turki pred

početkom boja nasproti Srbom in Bulgarom 260.000 vojakov, vojske prvega reda, oduševljene in fanatične, katera bi v slučaju vojne imela še to prednost, da je v defenzivi. Razven tega ima Turčija neizčrpno izbero vojakov v Mali Aziji, ki neprestano dolhajo.

Nepravilno bi torej bilo misliti, da so balkanske države in posebno Srbija želele boj s Turčijo à tout prix. Ali je isto tako radi točnosti potrebno naglasiti, da je vendar vedno obstajala nevarnost in pričakovano se je, da utegnemo biti izzvani na vojno s Turki; zbog pogostih obmejnih spopadov ali zbog skoro stalnega vojnega stanja na meji, zbog obupnega položaja naših sorojakov v Turčiji in zbog gostega prekinjenja in zmešnjav, katere trpi eksport Srbije skozi Turčijo. S tem se bomo bavili v prihodnjem poglavju. Tu hočem navesti neposredne povode, ki so dovedli Srbijo do tega, da je šla v vojno s Turčijo.

Na Balkanskem poluotoku se je stalno verjelo, da se izvrši 23. člen berlinske pogodbe o reformah v vilajetih Evropske Turčije. Velevlasti so podpirale to pogodbo in jamčile za izvršenje. Stalno se je verovalo v moč in humanost velevlasti. Ob priliki nastalih balkanskih dogodiljav je potrdila vsa evropska žurnalistika, da evropske velevlasti niso izpolnile svoje misije in svoje dolžnosti in to občno mnenje je izkazal z jedno lapidarno rečenico Paul Leroy-Beaulieu: »Les fameuses grandes puissances, depuis le traité de Berlin de 1878, ont absolument manqué à leur mission, pendant une période de 34 ans.« Tudi balkanskim narodom ni ostalo neznamo, da velevlasti tega niso mogle izvršiti v glavnem radi medsebojnih nasprotovanj in teritorialnih ali drugih želj, katere so one same imele v Turčiji. Trideset let je pošiljala Srbija in ostale, sedaj zvezane balkanske države, brez števila not v Carigrad, na katere ni bilo odgovora, in napravljale so korake pri velevlastih, ki so ostajali brez rezultata. (Pride še.)

»Potrudil se bom, da vse napravim. — Kar se mene tiče, bom poskrbel, da bom vašega brata pripravil...«

Nisem še končal poslednje besede, ko sta poskočila dva dečka, ki sta že dolgo čakala za Marijaninim hrbtom na ugoden trenutek, strgala ji z glave ruto, z glasnim smehom bežala domov in kazala jezik. Majhna, razkušana knjička je tepala z nogama ruto, ki se je valjala v blatu. Napravil sem nekaj korakov, da bi otroke zastrašil in da bi jim vzel Marijanino ruto, toda ona se ni pustila prehiteti. Z iskrenimi očmi in težko sopeč je v hipu zgrabila enega izmed dečkov za lase in drugega za ovrtnik.

»Vi razuzdanci!« je kričala, »ali mi boste dali mir ali ne? Kaj sem vam storila hudega, vi razbojniki, malopridneži!« Besede je spremljala mikastenje za las in za ovrtnik. Dečka sta vrščala od bolesti in jeze. Na njih krik sta se prikazali dve ženski v spodnjem krilu in z zavilanimi rokavi. Boj se je začel. Ženski in otroški krik, zmerjanje in proklinjanje je napolnilo dvorišče, ko se je med vrati prikazal Činjski.

»Marijana!« je zaklical.

Razjarjena žena je leteč pogledala nanj, toda ni nehala vpiti in mahati z ro-

Vojna na Balkanu.

Situacija.

Iz poročil z bojišča zavzemajo prvo mesto Grki. Vzeli so Preveso ob Jonskem morju. Grki se nahajajo na pohodu proti Solunu toliko od strani Tesalije kakor tudi od strani Kalcidice, odkar so izkreni čete pri Stavru. Večji del pa hiti proti Bitolju, da se združi s Srbi. Glavno nalogo v Macedoniji imajo Grki; saj so Srbi poslali velik del svoje armade na vzhodno stran Bulgarom na pomoč.

Turki so se umaknili za utrdbe pri Cataldži. Bulgari oblegajo Odrin, ki se pa še brani. Tracija je z nimali izjemami vsa bulgarska. Skader se še vedno brani. V Djakovi med Pečjo in Prizrenom so še Turki gospodarji. Ali srbska vojska pod generalom Živkovićem hiti na pomoč Črnogorcem.

Diplomatična situacija kaže Turke v obupu. Turčija prosi intervencije, ali velevlasti ne vedo prav, kaj bi počele. Poincaré hoče kako garancijo v prilog zmagojočim balkanskim državam. Turčija pa upa še vedno, da ona ne izgubi nič in predzorni zmagovalci ne dobijo nič.

Slovesen uhod kralja Petra v Skopje.

Dne 2. t. m. se je izvršil slovesen uhod kralja Petra v Skopje.

Kralj se je pripeljal z dvornim vlakom z njim kraljčina Jelena, oblečena kot bolniška strežnica, za njo kraljevič Pavel, ministerski predsednik Pašić, ministra Andro Nikolić, Ljube Jovanović in vse dvorno spremstvo. Kralj je poljubil prestolonaslednika in kraljeviča Gjorgja ter obšel častno četo.

Mestni upravitelj Gavrilović je predstavil kralju predstavitelja občine hadži Ristića, ki je v imenu osvobojenega Skoplja voščil kralju srčen prihod in mu ponudil kruha in soli. Kralj je izjavil svoje veselje, da je vstopil v staro srbsko prestolnico, izrekel je svojo nado, da v mestu zavlada red, in pozval prebivalstvo, da se povrne k rednim opravkom. V imenu turškega prebivalstva je pozdravil kralja

kami proti ženskam, ki so kričale in živo gestikulirale.

»Marijana!« je ponovil Činjski, »pojdi domov!«

Na njegovem obrazu se je videla bolest, glas je bil prej ukazujoč kakor proseč.

Žena se je zopet ozrla nanj, glas ji je zamrl, uprla je oči v tla, iztrgala je za hip z zaničljivim pogledom sosedo svojo ruto in je šla, v obraz naravnost rdeča, močje, s sklonjeno glavo in s hitrim korakom za bratom domov.

Ta prizor, grob, toda poln bolestnega pomena je napravil name osoren utis. Kakor so mi bili znaki Činjskega narave nerazumljivi naj je bila preteklost njegove sestre kakoršnakoli, življenje teh dveh ljudi, odločenih od sveta zasmehovanjih, zaničevanij, življenje, ki se je vlečlo mračno in mrzlo, je bilo preveč grozno, da ne bi vzbudilo globokega usmiljenja.

Ob prvi priložnosti sem spolnil Marijanino prošnjo in sem na najbolj prepričevalen in najmirnejši način Činjskemu pokazal, da se mora bolj brigati za svoje zdravje, manj delati manj noči prežuti in se ne upirati stvarim ki so za ohranitev življenskih sil neobhodno potrebne

Rešad beg, ki je končal svoj govor z besedami: Turki so s sabljo dobili Skopje in so ga izgubili tudi s sabljo. Kralj je rekel, da bo turško prebivalstvo živelo svobodno in se razvijalo pod njegovo upravo kakor srbsko.

Kralju so bili nato predstavljeni konzuli in druge odlične osebe.

Ob klicih »živio kralj Peter, živel kralj osvoboditelj« se je odpeljal kralj do cerkve sv. Spasa, kjer ga je sprejel srbski metropolit Vicentij in eksarhijski, Neofit, ki je izrekel željo, da bi zavezniške vojske nadaljevale osvobodjenje kristjanov.

V stari srbski cerkvi se je nato vršila zahvalnica, nakar se je kralj, povsod burno pozdravljan, odpeljal v svoje stanovanje.

Navdušenje v Skoplju je bilo velikanško. Skopje šteje okoli 60.000 prebivalcev. Prišlo pa je še vse polno ljudi z dežele, tako da je bilo tisti dan v Skoplju takih 100.000 ljudi. Svečanost je bila impozantna.

Znamenit govor metropolita Vicentija.

Gori omenjamo, da je govoril pri sprejemu metropolit Vicentij. Govor njegov je bil pomemben. Glasi tako-le:

Kadar je bog hotel rešiti kak narod, mu je poslal dobrih voditeljev. Izraelu je poslal Mojžesa, Srbom Nemanja in sv. Sava, pred sto leti pa Karadjordija, sedaj pa Tebe, Peter! Bog, ki daje zmage, Te je napravil zmagovalca, bog, ki vodi usodo narodov, Te je pripeljal v carsko Skopje. Bodi hvaljen Gospod od sedaj na veke.

Kristjani slavnega Dušanovega mesta so žejni svobode, pravice, kulturnega napredka in poretja. Kristjani vseh treh zvezanih narodov so prepričani, da jim ti prinašaš svobodo, pravdo in kulturni napredek. Kulturni napredek Srbije je bil vedno jamstvo, da mora s severa posijati svoboda. In posijala je. Ti vnuk Karadjordjev, vseh pet stoletij te gleda danes s hvaležnostjo, vse potomstvo se bo spominjalo Tvojega in Tvojih zaveznikov dela. Tvoj ded je prvi začel na Balkanu izvajati veliko delo osvobodjenja, a pred tremi tedni si Ti posvetil veličastveni božji

Poslušal me je začudeno, slednjič se je lahko nasmehnil in je rekel:

»Gotovo ima Marijana v tem prste... videl sem, da je šla za vami, vedel sem že naprej, o čem bo govorila. Ampak samo ne verujte ji, vse to mi ne škodi, prav nič ne škodi — sestra je skrbna, seveda, kot sestra. Odkrito povedano, ona me pogosto muči s tem svojim: jej in spi in prenehaj že pisati. To je težka stvar — drugače ne more biti... saj sva samo dva na svetu.«

Dobro sem vedel, da moja prigovarjanja ne bodo imela niti najmanjšega učinka, da bo živel zanaprej ravnotako, kakor je živel doslej, da si bo nalagal delo nad svoje moči in da bo ubijal svoje telo na razne načine. Zato me je tudi zelo vznemirilo, ko se nekega dne vkljub svoji točnosti ni pojavil pri meni ob navadni uri.

Menil sem, da je obolel in moje mnenje se mi je zdelo tem bolj gotovo, ker sem našel tudi v pisarni njegovo mesto prazno.

»Ali ne veste, gospodje, kaj je s Činjskim?« sem vprašal znane uradnike. »Danes ni bil pri meni in tudi tu ga ne vidim. Kaj je bolan?«

(Pride še.)

ČUDAK.

Poljsko spisala Eliza Orzeszkova.

Prevel Starko Svetina.

(Dalje.)

»Bodite tako prijazni, gospod, napravite, za kar vas prosim. Odkrito povedano, da ne bi bilo moje težke usode, bi bilo njegovo življenje drugačno — z moje glave je šla nesreča na njegovo; žal mi je, da se nisem utopila, predno sem prišla k njemu stanovat in mu pokvarit svet... Toda težko je bilo to... bila sem mlada... Pozneje sem ga hotela večkrat zapustiti, iti po svetu, kamor me pone-sejo oči, toda vedno sem se bala in sem ostala. Ah, ta svet, široki svet — kogar je tako pogostil kakor mene, ta se ga mora bati.«

Pozabila je popolnoma na bližajočo se vado. Velika solza, ki jo je pred hipom zadržala je kanila sedaj po licu in oči so se motno zagledale v daljavo, kakor bi s strahom in mrzljivo zle na oddaljeno prikazen tega strašnega sveta, o katerem je govorila.

hrani v Tonoli. Ta mirna, mirna hrana, vzraduje duha velikega v tebe, toda še bolj ga razveseli veliki mir svobode, ki si ga zgradil.

Po Kumanovu, v kosovem se ne ustavi. Tvoja vojska, dokler se ne zagotovi srbskemu miru, slaven mir. Ko se zagotovi mir, se pokaže Tvoj svobodoumni in pravični zistem pravde tako visoko nad nesočasnim, oledenim neprijateljskim zistemom, kakor se je pokazala Tvoja vojska v vojni fiziško nad sovražnikom.

Ti si kot zvest in junaški zaveznik nas najprej rešil, a tekem enega tedna je Tvoja vojska pobila sovražnika in ga naglala v beg. Zavezniki morajo biti popolnoma zadovoljni s srbskim kraljem in s srbsko vojsko. Ti, ki si božji ljubljene, moreš sedaj podati potoč zaveznikom na jugu in izhodu.

Blagoslovjam Tebe viteški in pobožni kralj, Tvoje veliko delo osvobodjenja!

Srbske čete pred Odrinom.

45000 srbskih vojakov je odposlanih na pomoč Bulgarom pri Odrinu. Dne 3. in 4. t. m. so marširali Srbi skozi Sefijo.

Grožen poraz Turkov pri Črnavrhu.

Iz Beograda: Naknadno se poroča, da je prišlo po bitki pri Črnavrhu pri Črnavrhu do boja med tretjo armado in Turki, ki so bili zavzeli dobre pozicije ter jih je bilo 30.000, do hude bitke, ki je trajala dva dneva in jedno noč. Turki so bili pri Črnavrhu strahovito poraženi.

Bolgarska zmaga.

Sofija, 4. novembra. Bolgari so po hudem boju zavzeli Nevrokop. V nedeljo popoldne so osvojili tudi važni kolodvor v mestu Vuk in tako definitivno pretrgali železniško zvezo Odrina z zapadom. Danes so Turki zopet napadli levo bolgarsko krilo pri Bunar Hisarju, a so bili poraženi. Bolgari so zaplenili štiri baterije topov in vjeli 1300 Turkov.

Bolgari se ustavijo pred Carigradom.

Iz Rima se poroča, da so balkanske države obljubile vevlastim da se ustavijo pred Carigradom in počakajo da prosí sułtan za mir. Ako se to ne zgodi, naskočijo Carigrad.

Grki in premirje.

«Temps» poroča, da se je grški ministrijski predsednik Venizelos izrazil, da Grška toliko časa noče ničesar slišati o kakem mirovnem posredovanju, da presto naslednik Konstantin in srbski prestolonaslednik Aleksander zavzameta Solum.

Turški poraz pri Midiji.

Iz Sofije: Pri Midiji je izkrcal Torgut Šefket paša 20.000 mož ter skušal napasti Bulgare za hrbtom. Bulgari pa so mu prišli naproti in ga vrgli nazaj.

Grki zasedli Prevezo.

Atene, 3. — Došlo je poročilo, da so čete zasedle Prevezo. (Preveza je turško pristanišče ob Jonskem morju.)

Skriti turški častniki v Skoplju.

Ujeli so v Skoplju kakih 60 turških častnikov, ki so bili skriti po hišah. Pri tem so ujeli tudi več nemških častnikov.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Posvetovanje generalov. — Z Dunaja poročajo, da se je vršilo včeraj na dvoru dolgo posvetovanje generalov. Položaj presojajo za resen in za našo državo važen v največji meri.

Inozemstvo.

Rusija in posredovanje za mir na Balkanu. — Rusija predlaga: določitev meje bulgarsko-rumunske, dostop Srbije do morja, avtonomijo Albanije; razširitev teritorija za Bulgarijo in Črnogoro; Avstrija in Srbija naj se sporazumeta glede trgovskih zvez.

Albanija avtonomna? — Baje je došen med Avstrijo in Italijo sporazum, da mora Albanija postati avtonomna.

Darovi.

Za Rdeči križ slov. balkanskih držav.

Klub podnih samcev pri »Petelinčku« za rdeči križ jugosl. držav 4 K.

Robič. — Podpisani sem nabral in poslal za Rdeči križ balkanskih držav, I. blagajniku g. dr. Tone Gosaku, odvet. kandidatu v Ljubljani svoto 18 K 78 v. Sočetni darovalci so: Fani Skočir, Robič 1 K, Ivan Volarič, Robič 2 K, Skočir Andrej, Robič 1 K, Ljudevit Volarič, Robič 1 K, Simonetti Ivan, Robič 1 K, Angela Volarič, Robič 1 K, Hvala Alojzij, Tarčet 8 v, Birtič Anton, Tarčet 20 v, Alojzij Krucil, Log 20 v, Strež Andrej, Borjana 30 v, Jakob Čenčič, Borjana 20 v, Franc Volarič, Idersko 20 v, Grion Anton, Robič 20 v, France Rob, Robič 1 K, France Benko jun., Robič 20 v, France Benko sen., Robič 1 K, Anton Čenčič, Robič 62 1 K, Trampuž Ivan, Kob. 40 v, France Koren, Kred 40 v, France Fratina, Kred 20 v, Josip Lovrenčič, Kred 1 K, Butulj Matija, Kred 40 v, Dori Braz, Žaga 1 K, Jakob Batistič, Stupica 1 K, Ivan Pavlin, Potoki 18 1 K, Anton Volarič, Robič 60 v, Ivan Ivancič, Kred 40 v, Ivan Strgar, Staroselo 40 v, Ana Pavlin, Potoki 20 v, France Antrih, Robič 20 v. Hvala jim lepa in Bog povrni! Ljudevit Volarič.

Nesrečna smrt zrakoplovca v Gorici.

Goriški oddelek vojaških zrakoplovcev je spremljala doslej ves čas polna sreča. Dan za dnevom so vzletali visoko gori pod nebo, do 2000 metrov in še više, krožili so naravnost nad mestom, delali daljše ture čez hribe, čez Brda, čez Kras, čez morje in nazaj v Gorico, a nikdar se ni pripetilo nič neprijetnega. Goričani smo se že tako privadili zrakoplovstvu, da se nam je vse to zdelo tako gotovo in varno, kakor avtomobilstvo po lepih naših cestah.

Pred 8 dnevi je prišel v Gorico husarski nadporočnik Aristid pl. Petrovici, ki se je hotel posvetiti zrakoplovstvu. Skušnjo za pilota je napravil že v Dunajskem Novem Mestu.

Ta ponedeljek popoldne je napravil šele drugi vzlet z Etrichovim zrakoplovom. Dasi začetnik, vendar se je osmelil do poskusov, ki so prepuščeni le izkušnim aviatikom. Hotel je poskusiti padec brez motorja (Gleitflug), ali iz neprave višine in neokretno. Iz višine kakih 70 metrov je priletel na tla in prednji del zrakoplova se je silno zaril v zemljo. Petrovici sam je udaril na tla z levo čeljustjo, ki se je zdrobila; počilo mu je počez do temena in črepinsko dno se mu je prelomilo. Ta poslednja poškodba je bila smrtna. Vrh tega si je zlomil desno piščal.

Prepeljali so ga z avtomobilom v tukajšnjo vojaško bolnišnico, kamor so poklicali tudi g. dr. Defranceschija. Ali vsa zdravniška pomoč ga ni obvarovala — umrl je čez noč.

Zrakoplovcem po poklicu je ta nesrečni slučaj jako neprijeten. Zmagoslavno so obvladali vse naše ozračje in plaval brezskrbno tudi čez mesto. Ta nesrečni slučaj pa je precej spremenil ves položaj. Upajmo, da se taka nesreča ne ponovi več.

Domače vesti.

Smrtna kosa. — Danes ponoči je nenadoma preminul v Trstu g. Miroslav Crepatz, višji stavbeni komisar pri poštni direkciji v Trstu. Pokojnik je služboval dlje časa tudi v Gorici in je bil jako ljubeznjiv značaj in pravičen uradnik vsem narodnostim. Naj počiva v miru!

Prihodno soboto predava v »Trgovskem Domu« gosp. dr. Ferdo pl. Šišić: »Hrvatsko-ogrski odnosi od l. 1790 — l. 1873«. — Gospod predavatelj je r. j. profesor za državno pravo na zagrebškem vseučilišču in zlasti za hrvatsko-ogrsko politične odnose, obenem je hrvatski državni poslanec v zajedničkem hrvatsko-ogrskem saboru v Pešti in eden najboljših poznavalcev hrvatske politične zgodovine.

Opozorjamo zlasti na vsebino tega predavanja. Živimo v času, ko se izpreminjajo odnosi med Avstrijo in Jugoslavanii. Najhušji zadržek teh odnosov so

Ogri in njihovo razmerje s Hrvatsko. Hrvatska vzdihuje pod Cuvajem. Do tega je privedel ves dosednji politični razvoj, zlasti ko je na podlagi odnosa med Ogri in Hrvati napredna hrvatsko-srbska koalicijska poizkusila provesti osamosvojo hrvatske kraljevine in s tem doseči temelj za novo ureditev jugoslovanske neodvisnosti in našega pomena v državi. V hrvatskem vprašanju leži danes rešitev celotnega avstrijskega jugoslovanskega vprašanja. Obenem pa je to vprašanje v zvezi z našim jugoslovanskim vprašanjem, ki je v zadnji dobi postalo aktualno. Spominjamo se zanimanja, ki sta je vzbudili pri nas predavanji dr. Ilesiča. Treba pa biti tudi pozoren na Jelačićevo dinastično, pa protihrvatsko politiko, ki so jo v zadnji dobi zopet povzeli naši klerikalci. Dr. Šišićovo predavanje bo torej, dasi samo ob sebi ni politično, razjasnilo mnogokaj, kar nam doslej ni znano. Vsled tega upamo, da bo udeležba velika že zaradi globokega pomena tega predavanja za sedanjo dobo.

Predavatelj pa ni le odličen znanstvenik in pisatelj ampak tudi hrvaški gost ter vabimo goriško občinstvo, da se še posebno zaradi tega polnoštevno udeleži dr. Šišićevega predavanja; — ne dovolimo, da dobi odlični hrvaški gost slab utis na našem skrajnem zapadu!

*** Vest o križarki »Marija Terezija«.** — Po mestu je bila danes razširjena vest, da je naša oklopna križarka »Marija Terezija« v solunskem zalivu naletela na odtrgano mino ter zletela v zrak. Na Dunaju doslej o tem še nič ne vedo. Mogoče je da se je to pripetilo, ni pa verjetno, ker bi vendar drugi listi to izvedeli in razširili, če bi tudi naša vlada prepovedala razglasiti nesrečo. Najbrže si je kak »šaljivec« lehkoverno in v zadnjem času zelo razburljivo občinstvo nekoliko privoščil.

Mesto vinogradov — Lozengrad. — »Grad« je mesto, »loza« trta. Loza je znana beseda za trto tudi v slovenščini. Lozengrad je mesto vinogradov. Opisujejo mesto, da je krasno. Tam je prelieto obile slovanske krvi, po vinogradih je prelieta in zemlja napojena z njo. Iz nje izraste, kakor pravi lepo neki nemški list, vino z mages!

Priloga. — Današnji številki smo priložili okrožnico in naročilni list »Marihorskoga Sokola«.

Listnica uredništva. V P. Poslano pregledali in porabimo primerno. To mesto pisma.

Narodna obramba.

Na občnem zboru Ciril-Metodove podružnice za Miren in okolico je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednica: g. Josipina Pavletič; namestnica: g. Alojzija Uršič; tajnica: g. Slavica Vilhar; namestnica: g. Zofka Jakli; blagajničarka: g. Vera Marmolja; namestnica: g. Kristina Vuk. Poverjenice: za Gorenji Miren: g. Angela Zavadlav in g. Vera Grmek; za dotenji del Mirna: g. Petrovič Štefani-ja, g. Marija Marušič in g. Kristina Pavlin; za Gabrije: g. Marija Lutman; za Soddnje: g. Marija Devetak.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca oktobra 1912 sledeči promet i. s. J. Prejemki. a) Redni prejemki: 1. Prispevki iz nabiralnikov 799 K 28. 2. Prispevki podružnic i. s. Kranjsko 1.076 K 02, Štajersko 713 K 65, Koroško 42 K 52, Primorsko 1.715 K 47 skupaj 3.547 K 66. 3. Razni prispevki 7.910 K 63, skupaj 12.257 K 57. b) Izredni prejemki: 4. Prispevki za obrambni sklad 916 K 63, skupaj 13.174 K 20. II Izdatki. a) Redni izdatki. Plače, remun. učiteljskemu osebju, razni računi, itd. 10.358 K 55. b) Izredni izdatki. Naložitev na glavnico, oziroma obr. sklad 916 K 63, skupaj 11.275 K 18, torej prebitka 1.899 K 02.

Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Vrtojbe. — (Volitev župana.) — Po preteku skoro dveh mesecev, odkar so se izvršile volitve starešin, je bila v ponedeljek dne 4. novembra 1912. — sklicana

druga seja, (prva seja, sklicana začetkom oktobra je ostala nesklepna, ker se je desetoro starešin odstranilo iz volilne dvojice), ki je imela namen dati Vrtojbi za dobo treh let novega gospodarja. Starešine so se zbrali polnoštevno, c. kr. okrajno glavarstvo je zastopal g. okrajni komisar Znidarčič, seja je predsedoval najstarejši starešina g. Andrej Humar iz Dolenje Vrtojbe.

Iz volilnega boja pri volitvi starešin sta obe stranki prišli enako močni, tu 12, tam 12 glasov. Predvidevalo se je, da bo pri volitvi župana odločeval žreb. In tako se je tudi zgodilo. Kandidata obeh strank sta dobila po 12 glasov in žrebanje je prišlo na vrsto.

Interesantno je bilo slišati prepriček, ki se je vnel glede tega, v kako posodo naj se vtakne lista z imeni županskih kandidatov. Eni so bili za to, da bi se potegnili novi župani vrtojbenki iz lonca, drugi pa iz klobuka. Naposled je zmagovalo mnenje, da bi bilo bolje, če ima Vrtojba župana iz klobuka kakor iz lonca, v katerem se je večkrat kuhalo mesarjevo meso. In tako se je zgodilo v letu Gospodovem 1912., dne 4. novembra ob 4. uri popoldne, da se je rodil novi župan Vrtojbenki iz klobuka.

Žreb je odločil za g. Ivana Koglot iz Dolenje Vrtojbe.

Pri volitvi podžupanov je tudi odločeval žreb. Od osmih podžupanov ima Dolenja Vrtojba štiri, med njimi prvega podžupana in prejšnjega župana g. Franca pl. Locatelli, Gorenja Vrtojba dva in Bukovica dva.

Ali bo moglo novo županstvo v miru in sporazumu vršiti svojo nalogo, to je še jako dvomljivo, ako se sodi po bojovitem razpoloženju nekaterih starašin.

Iz ajdovskega okraja.

V župni cerkvi v Sv. Križu še vedno počivajo stare, črvice orglje, ker župnik noče orgljavca tacega, kakoršnega želi večina občinarjev; a ti nočejo onega, katerega hoče župnik. Radi tega stresa župnik večkrat svojo jezo nad župljane; a brez uspeha. Očividno je, da župljani zahajajo v manjšem številu v župno cerkev. Župnik naj ne išče krivcev tam, kjer jih ni; ampak potrka naj si na prsi, rekoč: Sam sem kriv!

Sokolski vestnik.

SOKOLOV MARTINOV VEČER se vrši v nedeljo, dne 10. novembra 1912 v hotelu pri »Zlatem Jelenu«. Vsopred zabaven. Licitacija Martinove gosi. Vojaška godba. Ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin, za osebo.

Telovadno društvo »Sokol« v Komnu priredi v nedeljo, dne 10. novembra ob 4. uri popoldne v gostilni br. Josipa Zigona »Vinsko trgatvo« in ples. Sodeloval boše tamburaški zbor iz Komna.

Gospodarske vesti.

Novi živinski in blagovni semej v Sv. Križu na Vipavskem se vrši danes dne 5. novembra.

Dobra vinska kupčija po Vipavskem je dala novo veselje in pogum za napravo novih vinogradov. Nenavadno mnogo vinogradnikov se oglašajo za brezo brestna posojila. Dvoje zaporednih slabih letin je bilo navdalo ljudi z neko obupnostjo. Letošnja precej dobra letina je vzbudila k novemu delu in upanju na boljšo prihodnost.

V Ameriko se odpravlja mnogo mlajših delovnih moči z Vipavske strani. Maršička žene iz domovine upanje, da bodo zaslužek v novem svetu pomagali zaceliti rane, ki so jih zadale premoženju slabe letine. Druge žene v daljni svet pa želja, da si s pomočjo Amerike priskrbe boljši časov nego jih imajo doma. Da bi jih up ne varal!

Letošnja turšica ni dozorela, ker je bilo po letu dovolj vročine radi preobilnega deževja. Ako bodo zauživali ubožnejši prebivalci preveč hrane iz nedozorele turšice, bati se je slabih posledic na zdravju.

Letošnjega krompirja je mnogo segnilo, nasledek mokrotnega leta.

Veletrgovina v konkurzu radi balkanske vojne. — V Pardubicah je napovedala konkurz veletrgovina z usnjem Wiener, in sicer radi balkanske krize.

Mlekarna J. Starca na Cesti pod Sv. Križem se vedno lepše razvija. Odpošilja v Trst vedno več mleka, okoli 800 litrov na dan. Nabere se večinoma v domači in sosednji občini. Živinorejci dobivajo od svoje živine lepših dohodkov. Lasmik je moral mnogo žrtvovati; kajti vsak začetek je težak. Želimo mu najboljši uspehi!

Goriške ceste v državnem proračunu. — Letos so za ceste v naši deželi v drž. proračunu te postavile: za državno cesto med Srpenco in Trnovim 75.700 K; za ceste pri Bovcu 800 K; za cesto Gor. Čohi 5.700 K; za cesto v Žirjah 2000 K; za cesto Polje-Prapetno 2500 K; za cesto Dol. Otlica 6500 K; za cesto iz Livka do državne meje 11000 K; za cestno mrežo v Brdih 15.600 K; za cesto iz Kanala v Lig 19.800 K; za zvezno cesto Marijino Celje-Britoj, Velendol-Debenje 32.000 K; za cesto iz Dolenj skozi Skrljevo 29.000 K; za cesto od Srednjega do Slemenkapele 29.000 K; od Slemenkapele do Volč 40.000 K; za cesto iz Čepovane čez Trebušo 24.000 K; za cesto od Tolmina do Kamna in most 25.000 K; za ceste na Kraški planoti 40.300 K; za cesto s Karnice do Šempasa 18.750 K; za cesto od Orgarja v Ravno 5000 K; za cesto Dobrovo-Št. Ferjan 25.000 K; za cesto po banjški planoti 50.000 K.

Papirnica zaprta radi vojne na Balkanu. — Iz Inomosta: Zatvorili so papirnico, last večje družbe, ki ima tvornice na več krajih, ker vsled vojne na Balkanu ni zadostnih naročil, da bi se izplačalo obdržati tovarno v obratju. 200 delavcev je brez kruha.

Razne vesti.

Akademično društvo »Slovenija« na Dunaju je izvolilo na svojem prvem običnem zboru sledeči odbor: Preds.: V. Zalkar, stud. med., podpreds.: L. Cermelj, stud. phil., tajnik: A. Sedmak, stud. phil., blag.: J. Rus, stud. phil., knjiž.: K. Luschitzky, stud. med., gosp.: V. Sosič, stud. med., arh.: J. Birs, stud. phil. Namestnika: D. Šefman, stud. iur., A. Jenko stud. iur. Pregledniki: St. Virant, stud. iur. I. Pestotnik, stud. med. vet. in A. Trtnik, stud. med.

Aeroplane vporabljajo tudi v vojni na Balkanu. Že o biki pri Lozengradu se je poročalo, da Bulgari pošiljajo aeroplane pregledovati, kaj dela sovražnik. En aeroplan je bil baže zadet od kroglice. — Iz Bulgarije in Grčije so došla mnogim tvornicam na Francoskem in Nemškem naročila za aeroplane. Pogoji je: da se aeroplani uostavijo z enim pilotom in z dvema mehanikoma. Pilotu je obljubljeno na mesec 6000 K, mehaniku 500.

»Sava«, društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju, je konstituiralo svoj odbor, izvoljen na I. rednem običnem zboru XX. tečaja 25. vinotoka, sledeče: predsednik, Srečko Lapajne, cand. agr., podpredsednik, Rasto Urbančič cand. ing., tajnik, Fran. Terpin, stud. com., blagajnik, Ivo Fras, cand. med., gospodar, Vinko Zorc, stud. iur., knjižničar, Ciril Pfeifer, stud. iur., arhivar, Josip Samec, cand. oct., pregledniki, Vinko Lapajne, cand. iur., Fran. Košmelj, cand. iur., Ruprecht Brovet, cand. for.

Akad. društvo Slov. agronomov »Kras« na Dunaju. Odbor, ki si ga je izvolilo društvo na običnem zboru 31/X. za tekoči semester je ta-le: Predsednik: Viskak Rudolf, kult. tehn., podpredsednik: Mikuz Franc, poljd. tehn., tajnik: Šušteršič Mirko, gozd. tehn., blagajnik: Pirč Alfonz, kult. tehn., knjižničar: Strel Mirko, kult. tehn., gospodar: Dolgan Franc, gozd. tehn., namestnik: Supanič Ivan, poljd. tehn., Sprýnar Erih, gozd. tehn., preglednik: Kropivšek Franc, poljd. tehn., Gosar Ivan, gozd. tehn.

Ob grobu svojega sina. — Bivši srbski minister Ljubomir Kovačević je izgubil svojega edinega sina vladeta, ki je padel pri Kumanovu kot vojda mitraljezkega oddelka. Sin je bil tajnik v zunanjem ministerstvu. Slovesen pogreb je bil v Belemgradu. Ob odprtem grobu je govoril oče te-le besede: Sin, pojdi v miru, ker ti si izpolnil svojo dolžnost do domovine. Sin, jaz ne plakam, ker si bil z vitezi, ki so prišli po stotletjih trpljenja s svojo smrtjo rešiti življenje milijonov drugih. Idi v miru pred prestol Večnega in povej vsem Dušan in Lazarju povej vsem mu-

čnikom s Kosovega polja, da je Kosovo maščevano... Navzoči so vzdihali in solze so jim zalile oči.

Turški topovi. — Turki so šli v boj proti združenim balkanskim državam z 900 topovi. Proti Bulgariji so jih naperili 350, proti Srbiji 300, proti Grški 100, proti Črnigori 150. Od topov, naperjenih proti Srbiji, je ostalo Turkom le še okoli 50 topov.

Bojnišnice v Beogradu. — Te dni so otvorili v Beogradu petnajsto bolnišnico. Vse so polne. V tej slednji je nad 200 postelj, v prejšnjih v vsaki mnogo več.

70.000 kvadratnih km turškega ozemlja so združene balkanske države zavzele do konca oktobra. Celi vilajet Kosovo je v srbskih rokah. To je prostor 33000 kvadratnih km, prebivalstva je 1.200.000. Sam Sandžak Novopazarski ima 7400 km, prebivalstva 150.000. Srbska vojska je doslej zasedla prostor, ki znaša nad polovico dosežanje Srbije. Črnagora je zavzela skupno okoli 6000 kvadratnih km, kar znaša dve tretjini današnje Črnogore. Grška je zavzela znaten del južne Macedonije. Relativno so sedaj zavzele najmanjši prostor bulgarske čete, to je 10.000 kvadratnih km.

Ranjeni. — Belgrajski listi poročajo, da imajo Srbi doslej 10.000 ranjenih; oskrbo 1500 ranjencev je prevzel Avstrijski Rdeči Križ. — Bulgari imajo 20.000 ranjencev; od teh jih je 12.000 od Lozengrada.

Poročevalcev raznih inozemskih listov je vse polno na Srbskem in Bulgarskem. Te dni sta dospela v Beograd Jolo Natsche iz Newjorka in Katsutsi Utse iz Tokija, ki izvešča dva japonska dnevnika »Osaka Mainiki« in »Tokio Atsimitsi«.

Arnaut v bolnišnici z browning-revolverjem. — Arnauti so divji. Povedalo se je že, kako je Arnaut v bolnišnici vstrelil zdravnika, ko ga je hotel pregledati. V belgrajskih bolnišnicah ležijo Arnauti, ki nočejo užiti nobene reči, predno jih strežniki pred njimi ne pokusijo. Te dni so postavili nekega Arnauta na stol, da mu potegne zdravnik projektil iz telesa. Iz žepa mu je pri tem padel nabasan browning-revolver.

Telefonska poročila.

Zadnje vesti.

Z BOJIŠČA.

Grki zavzeli otok Psara.

Atene: Grki so zavzeli mali otok Psara (tik pod Kiosom).

Turčija prosi intervencijo.

Pariz: Turški veleposlanik je včeraj zvečer prosil francoskega ministerskega predsednika R. Poincaré-ja za intervencijo. Turčija zahteva, naj vevlasti prisilijo balkanske države, da sklenejo premirje ter se začno pogajati s Turčijo. Poincaré je tako oblikovano turško zahtevo kot nasprotujočo diplomatskim navadam v ožigled sedanjemu vojaškemu položaju Turčije odklonil.

Tudi ostale velesile odklonijo tak predlog. Balkanska zveza pa izjavlja, da bo sklepala o miru še le, kadar pade Carigrad.

Evropske vojne ladje se zbirajo.

Carigrad. Evropske vojne ladje se zbirajo v zalivu Evrika nasproti otoku Tenedos (pred Dardanelami). Zbirajo se ondi francoske, angleške in nemške vojne ladje, da ojačijo v Carigradu šacionirano mednarodno brodovje. V Carigradu je tudi naša križarka »Aspern«.

Hassan paša v Solunu.

Solun. General Hassan paša je dobil povelje, da se drži v Solunu za vsako ceno.

Turška armada se zbira pri Kirdžalar-ju ob reki Vardar (25 km severovzhodno od Jenidže, kjer so Grki premagali Turke, in 50 km severozahodno od Soluna). Tam se hočejo Turki iznova zastopirati Srbom in Grkom.

Križarke pred Solunom.

Solun. Pred mestom stoje križarke francoskega, nemškega, angleškega in na-

šega brodovja. Avstrilska oklopna križarka »Marija Terezija« je srušila na krov že veliko število pribeglih naših državljanov.

Bitolj v rokah zaveznikov?

Solun. Po mestu se širi vest, da je Bitolj padel v roke zaveznikov.

Nova bitka med Čorlu in Sarajem.

Sofija. Po mestu se širi vest, ki jo prinašajo tudi listi, da se je vršila med Čorlu in Sarajem nova, mala sicer, a izredno huda bitka 1500 Turkov, se je obupno branilo, toda bili so vničeni do zadnjega moža.

Garibaldi.

Atene. Riciotti Garibaldi je s 3000 grškimi in italijanskimi prostovoljci došel semkaj ter bil povsod burno pozdravljen.

(Op. uredništva: Nekoliko — pozen je ta rešitelj!).

Uroševo.

Beograd. Zavzeto mesto Ferizović so Srbi prekrstili v Uroševo.

Pasić se vrnil v Beograd.

Beograd. Ministerski predsednik Pasić in vsi ministri so se vrnili iz Skoplja semkaj.

Skupno v Carigrad.

Beograd. Armade vseh 4 zaveznikov hočejo sodelovati pri zavzetju Carigrada in pri operacijah pred Carigradom in Solunom. V ta namen se približujejo bolgarski oddelki Solunu in grški Carigradu. Govori se, da hočejo na čelu svojih čet jezdit v padli Carigrad vladarji vseh štirih zmagovitih zaveznikov.

Peta pomožna četa iz Prage v Sofijo.

Praga. Sinoči je odšla peta pomožna četa, obstoječa iz petih zdravnikov, šestih medicincev in 16 strežnic, v Sofijo.

Turkem se ni posrečilo ubežati za črto pri Čataldži.

Carigrad. Porta oficialno priznava, da se ni posrečilo celi turški armadi ubežati za črto pri Čataldži.

General Vukotić vzel Djakovo, koraka na Drač.

Cetinje. General Vukotić je vzel Djakovo ter stopil v stik s srbskimi četami, prihajajočimi od Prizrena.

Beograd. General Janković koraka čez Dnbro na Drač, (morska luka), kateremu se naglo približuje.

Skader.

Cetinje. Imenom skadarskega prebivalstva so včeraj prosili tuji konzuli princa Danila, poveljnika oblegovalne armade, naj prizanaša mestu. Danilo je odgovoril, da ne more topovom zapovedati, kam naj mečejo svoje kroglice. Skadar naj se uda, pa bo mir.

Berchtold v avdijenci pri prestolonasledniku.

Dunaj. Nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand se je včeraj pripeljal iz Konopišta na Dunaj ter sprejel v dolgi avdijenci ministra zunanjih zadev grofa Berchtolda, ki mu je natančno poročal o mednarodnem položaju. Na to se je v dvornem gradu vršila vojaška konferenca, katere se je udeležilo mnogo generalov.

Ruski carevič.

London. Angleški dobro informirani listi pišejo, da je zdravstveno stanje ruskega careviča sila resno, ker ima po zdržilu zdravnikov kostno tuberkulozo.

Kaj hočemo mi Madjari?

Proti koncu avgusta letos je priobčila »Ostdeutsche Rundschau« članek »Kaj hočemo mi Madjari?« Rekla je, da je napovedal to, kar obsega članek, neki ugleden madjarski politik, jeden izmed voditeljev, ki je resen mož. Povdarjamo to; resen mož.

Tisti madjarski resni mož je rekel: Nisem pristaš vladajoče stranke in nisem Košutovec, ali jaz sem prepričan Madjar. Ne zanikam velikega vpliva nemške duševne kulture na Ogrsko, ali jaz hrepnim kakor vsi moji madjarski somiščani po popolni ločitvi od Avstrije.

Nočemo ne nagodbe ne kompromisa gledé armade, za sedaj hočemo personalno unijo. Poznejši rodovi bodo hoteli gotovo več, pa saj Habsburžani lahko vladajo na Dunaju in v Budimpešti.

Naj postane iz Avstrije kar hoče — mi Madjari hočemo postati prva Balkanska država.

Ako pride sedaj do vojne med Črnogoro, Srbijo, Bulgarijo in Turčijo, se približuje naš cilj: gospodstvo nad politično nezrelimi balkanskimi narodi.

Pravi se, da smo mi Madjari otok v slovanskem morju. No, mi zasujemo to morje z madjarsko kopno zemljo.

Na Madjarskem ne sme biti narodnostnih sporov, mi moramo Slovake, Hrvate in Nemce energično madjarizirati. To hočejo vsi Madjari od Lukaca do Košuta.

Mi Madjari smo edini v tem, da imamo v bližnji bodočnosti nalogo, Balkan civilizirati.

Zakaj bi ne segala naša madjarska država do Bospora?

S skupno armado tega ne dosežemo, z nacionalno pa.

Večnega prijateljstva Nemčije smo si gotovi. Mi Madjari in država Hohenzollernov smo navezani drug na drugega.

Mi Madjari smo poklicani dediči krone Byzantske.

Ošaben je bil ta madjarski »resni mož« tam proti koncu avgusta, ali sedaj mora biti lepo ponižen, ker na Balkanu ne bo gospodoval Madjar. Je že odbilo in odzvonilo Madjarom, Bosporus in Balkan sta predaleč za madjarske »kulturonosce«. Kdo se ne smeje, ako Madjari govorijo o tem, da hočejo koga civilizirati?

Da, vojna na Balkanu je zadala madjarskim megalomanom še drug udarec, ne le da jim je pokvarila skomine po Carigradu; namreč v Bosni in Hercegovini so hoteli prav oblastno gospodovati — ali Zveza balkanskih držav v sosesčini bo najbrže uplivala tako, da spravi upravo Bosne in Hercegovine in vse dosežanje tedence avstromadjarske vlade v drug tok!

Dalje na 4. strani.

Naznanilo.

Od četrtega, dne 7. t. m. dalje se bo razprodajalo v konkurzno maso L. Corte spadajoče **manufakturno in modno blago po tovarniških cenah.**

Trgovina se nahaja v **Rastelju št. 20** in je bogato založena z vsemi potrebščinami za ženske obleke.

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič Gorica

Corso Franc Josip št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

Izdeluje se vsakovrstne obleke od najfinejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Uzorec na razpolago.

Specialist za izdelovanje oblek za enoletne prostovoljce.

Vpisovanje javne imovine v zemljiške knjige.

Od leta 1904. dalje je naš deželni zbor na nalične predloge deželnega odbora v vsakem zasedanju sklepal resolucije, ki so strnile za tem, da bi c. kr. vlada zakonodajnim putem poskrbela za to, da bi se uredilo vpisovanje javne imovine in nanje težkih bremen v zemljiško knjigo. Šele na nalično resolucijo, sklenjeno v preteklem zasedanju deželnega zbora, je došlo obvestilo c. kr. vlade, da je Njegovo Veličanstvo cesar pooblastil justično ministarstvo, da predloži deželnemu zastopu Goriško-Gradišanskemu v ustavno razpravljane načrt zakona o pričujočem predmetu.

Našim čitateljem hočemo obrazložiti, zakaj se tu prav za prav gre; zato smo se odločili o zakonskem načrtu podrobneje razpravljati.

Zakon z dne 5. novembra 1874. dež. zak. št. 2. iz leta 1875. o »napravi novih zemljiških knjig in njihovi notranji uredbi« določa, naj se javna imovina ne vpisuje v zemljiško knjigo. To določilo se je izdalo, ker so bili za časa uveljavljanja gorenjega zakona mnjenja, da javna imovina ne pride v zasebnopravno občevarje in da na njej ne obstojajo zasebne pravice. Ob ustanovitvi zemljiške knjige se torej zemljiške parcele, ki veljajo kot javna imovina, niso vpisovale v zemljiškoknjigne vloške, marveč v posebne zaznamke, ki sicer obsegajo številko parcele in njeno kulturno vrsto, a iz njih ni razvidno pravno razmerje parcele: lastnina, bremena itd. Zemljiški knjigi vsake davčne občine je prišit tak zaznamek in na ta način je javna imovina za vsako občino že sedaj zaznamovana. V teh razkazih moremo dobiti pojasnila o vrsti javne imovine. Danes dobimo v njih sledeče nepremičnine: državne, skladovne in občinske ceste, občinske poti, mejne in poljske poti, zvezne poti, steze, trge, ulice, cerkvišča, pokopališča, parke, reke, potoke, jezera, močvirja, ribnjake, nasipe, prekope, itd.; v nekaterih slučajih tudi kapelice, požarne dome, da, celo njive, travnike in pašnike.

Ob ustanovitvi zemljiške knjige so zasebniki čisto predlagali, da bi se naj posamezne prej navedenih parcel sprejele v zemljiško knjigo, trdeč, da so te nepremičnine v njihovi zasebni lasti. Večkrat so se tudi uveljavljale zasebnorabne pravice na nepremičninah javne imovine in se je zahtevala vključba teh pravic. Take pravice so n. pr. uživanje sadnih dreves ob cestah, poteh in trgih, dobivanje trave iz cestnih jarkov in cestnih robov, voznih poti na polja, premestitev ulic, polaganje plinovih cevi, polaganje železniških tračnic v cestno telo, odvajanje vode (iz obcestnih jarkov) v svrhu namakanja sosednjih zemljišč itd. V zaprtih krajih: služnost balkonov, razpenjala pred prodajalnami, naprava oken v kletih pod cesto ali ob cesti, pravica uporabljanja cest za postavljanje stebrov, uporabljanje cest, ozioroma ulic za postavljanje prodajalnih izložb itd. Glede vodnih parcel so se uveljavljale pravice pridobivanja peska, grušča, kamenja, trsnja in ledu, pravica ribolova, brodarstva, sečnje obrežnega grmičja in bekovja, prevozne pravice, pravica dobivanja vode za mline, žage, tovarne in za namakanje travnikov itd.

Deloma te pravice niso zasebnopravnega značaja in bi bile že radi tega izključene od vključbe; toda tudi one stvarne pravice, ki brez dvoma temelje na zasebnopravnem naslovu, se niso mogle vpisati kot breme služne javne imovine, ker je bila ta izključena od vpisa v zemljiško knjigo.

(Dalje prih.)

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tisk: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Slovenec« in »Primorac«.

Naravno vino staro in novo, belo in črno
== po 52 vin. liter. ==

Naravno žganje po K 140.

Pošilja se tudi po pošti v zavojih od 5 litrov.
Gorica, Via Teatro 20. Vidmar.

Slovenska mesnica

v Gorici,
ulica Treh kraljev 16
(Via Tre Re 16) pri kavarni Dogana

Največja izber v Gorici govejega mesa, telatine in svinjine. Meso je prve vrste. Dobi se vedno svežo divjačino in doma pitano kuretnino.

Cene zmerne, brez konkurence, postrežba uljudna. — Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča udani
424—24 Andrej Frandolič, mesar.

Javna zahvala

gosp. Francu Wilhelm, lekarnarju, c. kr. dvornemu dobavitelju v Neunkirchen, Nižje-Avstrijsko, iznajditelju

Čaja Wilhelm.

Vzrok, da stopam se sledečim v javnost je tale: prvič zato, ker se čutim dolžno izreči g. Wilhelm, lekarnarju v Neunkirchen svojo srčno zahvalo za njegov čaj, ki sem ga rabila proti

revma ičnim bolečinam

in drugič zato, da opozorim tudi druge, ki trpijo na tej bolezn, na ta izvrstni čaj. Po preteku 4 tednov uporabe tega čaja sem bila popolnoma ozdravljena bolečin in sem tudi sedaj zdrava, čeravno ga nisem pila že 6 tednov. Popravila sem se tudi telesno. Jaz sem prepričana, da vsakrati, ki se zateče k temu čaju, bo blagovol iznajditelja, g. Franca Wilhelm, kakor sem ga jaz.

Z odličnim spoštovanjem
grofica Butschin-Streitfeld,
udporočnikova soproga.

Cena 1 zavoju K 2. 6 zavojev K 10.
Kjer se ne dobi v lekarnah in mirodnicah se pošlje direktno. V Trstu se dobi v lekarni: Dr. Vittorio Seravalle, Al Redentore, Piazza Cavanna, najemnik Mario Lang; E. de Leitenburgovi nasl. Alla Salute, Via Giulia 1, proviz: Silvio Giraldi.

420c—6

Zapriseženi zemljemerec ANT. m. OBIZZI

ima svoj urad
v ulici Morelli šte. 18.

145—8, 423—1

Prostovoljna dražba.

V Šturjah pri Ajdovščini šte. 3 se bode prodajalo na prostovoljni dražbi v nedeljo, dne 10. t. m. popoldne in naslednje dneve različno obleko, mobilijo, hišno opravo itd.

(Vse bivša last rajn. g. I. Defranceschi).

449—2

Družabnik se išče

za lepo razvito industrijsko podjetje z lepim dobičkom.

Glavnice kron 15—20.000.

Priglas pod zavitkom

„Dobiček“
na upravo lista.

Novost!

Dovtipi 1912

D. R. G. M. šte. 526081.

Novost!

Novoletne šaljive razglednice,

ki se jih še dosedaj ni videlo. Vsaka razglednica ima svoj dovtip. Nedosegljivo, humoristično in vzbuja senzacijo. Vsaka, tudi najmanjša pošiljatev je izbrana in vsaka razglednica v zavitku.

Le mi imamo edino prodajo.

Iščejo se prodajalci.

10 originalnih vzorcev proti vpošiljavi 75 vin.
25 komadov K 1—
50 1-75
100 3—

Povzetje stane 40 vin. več.

V plačilo se sprejme znamke vseh delov sveta.

Habighorst & Co.
Bochum i. W. — Nemčija.

Poštni predal št. 149.

S. 450—24, P. 149—2

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 73
Račun poštne hranilnice šte. 837.315.

Na občnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

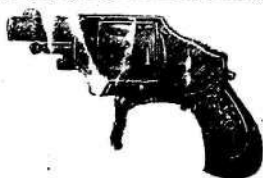
Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagatelj se na razpolago hišni hranilnici.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vključbo po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1911: Zadrugnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254 98. — Posojila: 1.068.002 —. — Rezervni zaklad: 100.451 56. — Vrednost hiš: 383 538 29.

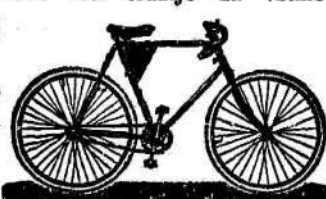

Kupujte samo dvokolesa „Allena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj

teče brez trnno in je jako-trpežen.

Fuške, samokrite, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Krojaška delavica Franca Simčič

se nahaja

v Gorici, na Kornu šte. 6

(nasproti Turkove brivnice).

Priporoča se za obila naročila. — Izdelek ličen, cene zmerne. 444—8

Mihalj Turk

priporoča svojo

brivnico.

Gorica, na Kornu 6.

426—8

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

[Zaloga usnja.

DOBER, STALNI ZASLUŽEK.

Zastopstvo neke velike zavarovalnice za življenje, zoper požar, tatvino, ter nezgode, namerava nastaviti v vseh občinah poverjenike, (podzastopnike) proti visoki proviziji.

Zanesljive, spretnosti in v svoji občini (tudi v mestu) dobro znane osebe, naj pošljejo svoj naslov v posebnem zavitku, pod šifro „Zavarovanje“ na upravništvu tega lista. 443—1.

2 učenca za tiskarsko obrt sprejme

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Zahteva se vsaj 2 razreda kake srednje šole.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

- edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal

Marovske in Preradovičeve ulice.

Podružnica v TRSTU,

Via del Lavatoio šte. 1. II. nadstropje.

Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad,

Osijek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji

zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti;

2. zavarovanje dote;

3. zavarovanje življenjske rente.

II. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopj, tovarn).

2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.

3. Zavarovanje poljskih pridelkov. (žita sena itd.

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadruga imetelj vseh oddelkov znaša K 2.718.674-18

Od tega temeljna glavnica 800.000-00

Dohodek letno premije s pristojbinami 1.863.010-89

Izplačane odškodnine 4.970.288-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje

Podružnica „Croatia“ Trst, Via del

Lavatoio št. 1, II. nadstr.

in glavno zastopstvo „Croatia“ v

Ljubljani (tvrdka Kmet & Slivar).

Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici:

D. GILČVERT, Via Bertolini št. 20 (v lastni hiši) — Telefon št. 221.

in FRANG PERKO, Stolna ulica.